

Elanikkonnakaitse nõukogu protokoll

PROTOKOLL nr 1

DELTA 11.04.2025 nr 9-4/9-1

Istungi aeg ja

koht: 7.04.2025 kell 15:00-17:10 Siseministeeriumis.

Juhatas: esimees Tuuli Räim (Siseministeerium).

Protokollis: Anastassia Ümar (Siseministeerium).

Osalesid kohapeal: Tuuli Räim, Hedi Arukase (Siseministeerium); Henry Kattago (Haridus- ja Teadusministeerium); Tõnu Grünberg (Justiits- ja Digiministeerium); Gert Kaju (Kaitseministeerium); Kadri Land (Kliimaministeerium); Ando Leppiman (Eesti Varudekeskus); Silja Mesila (Eesti Pank); Margo Klaos (Päästeamet); Gerli Aavik-Märtmaa (Riigikantselei); Anniki Lai, Tea Varrak (Sotsiaalministeerium); Martin Kulp (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium); Kaur Kajak (Rahandusministeerium); Birgit Lao (Terviseministeerium); Maret Maripuu (Sotsiaalkindlustusamet); Karin Närep (Kultuuriministeerium).

Istungi korraldus: Tuuli Räim tutvustas Elanikkonnakaitse nõukogu moodustamise vajadust, millele järgnes liikmete tutvustus. Tegemist on järjekorras I. istungiga. Istungeid teenindab elanikkonnakaitse osakond, kontaktisik on Anastassia Ümar, 56644757, anastassia.ymar@siseministeerium.ee. Tuuli Räim tutvustas päevakorra teemasid.

Päevakorra teemad:

1. Elanikkonnakaitse tegevuskava tutvustus.
2. Sisekaitseakadeemia Elanikkonnakaitse teadus- ja arenduskeskuse roll ja eesmärgid. KOV baaskoolitus.
3. Ülevaade regionaalsete kriisikomisjonide istungitel käsitletud olulisematest elanikkonnakaitse valdkonna teemadest.
4. Elanikele olulise informatsiooni avalikustamine enne kriisi ja kriisi ajal.

Inforingi teemad:

1. Liikmete ootused EKK valdkonnale ja SIM-ile koordineerija ja kavandajana.
2. Elanikkonnakaitse reserv.

1. Elanikkonnakaitse tegevuskava tutvustus.

Hedi Arukase alustas sellest, et Siseministeeriumi ülesanne on elanikkonnakaitse kavandamine ja koordineerimine (VVS). Järgnes EKK tegevuskava tutvustus, keskendudes sellele, et EKK tuleb käsitleda tervikpildina, selleks on tarvis olla kõigil osapooltel ühes infoväljas. Oluline on kaardistada ära milline on siht, kuhu soovime jõuda, võimelüngad, kokkulangevused ja prioriteetsed suunad.

Ettepanekud ja kommentaarid:

- JPA-s käsitleda EKK eraldi tegevussuunana;
- Üks teemadest, millega tuleb tegeleda on kriisidest väljumine (taastumine);
- Täna on loodud erinevaid formaate, mis osaliselt kattuvad teemade käsitluses, osalejate ootus nõukogule on keskenduda konkreetsetele probleemidele ja leida neile lahendus.

OTSUSTATI:

Informatsioon võetud teadmiseks.

2. Sisekaitseakadeemia elanikkonnakaitse teadus- ja arenduskeskus (EKTAK).**KOV baaskoolitus**

Tauno Suurkivi tutvustas 04.11.2024 Sisekaitseakadeemias loodud uut struktuuriüksust elanikkonnakaitse teadus- ja arenduskeskust (EKTAK). Tegevused on eelarvestatud aastani 2027. Tegevussuundadeks on kriisireguleerimise ja elanikkonnakaitse koolituse kompetentsikeskus (tasemeõpe, täiendusõpe ning teadus- ja arendustegevus). Ootus Siseministeriumile, et elanikkonnakaitse õpetust hakataks andma kõigis SKA õppeliinides (toll, PPA jne). Hetkel on tegevus suunatud peamiselt Päästeametile, kuid võimalus on laiemalt pakkuda elanikkonnakaitse koolitusi ka teistele asutustele. Selleks on tarvis sisendeid, milliseid koolitusi on tarvis luua.

Sel aastal toimub KOV kriisireguleerija baaskoolitus, mis on mõeldud eelkõige uutele KOV kriisiametnikele ja KOV juhtidele.

Ettepanekud ja kommentaarid:

SiM ootus on SKA-le olnud, et koolituste fookusrühm läheb laiemaks. Eesmärk, et EKK oleks terviklik..

- CER direktiivi ülevõtmine tõi kaasa ETO-de baasteadmiste täiendamise;
- Koolituste tellimine ei ole ametite vaates piiratud;
- SKA koolitused on suunatud neile, kes tegelevad antud EKK valdkonnaga (KOV, PÄA, vabatahtlikud jne.), mitte elanikkonnale otse.

OTSUSTATI:

Informatsioon võetud teadmiseks.

3. Ülevaade regionaalsete kriisikomisjonide istungitel käsitletud olulisematest elanikkonnakaitse valdkonna teemadest.

Margo Klaos andis põgusa ülevaate RKK-dest ning 2025.a esimese kvartali teemadest. RKK platvormi abil toimub infovahetus kriisi juhtiva asutuse ja KOV-de vahel. Kõik riigi asutused, kellel on regionaalne esindatus, saavad osaleda RKK-del. RKK formaati on kasutatud COVID kriisi ajal ja desünkroniseerimise ettevalmistamise faasis.

Aprillis toimub suurõppus KEVADMURD, stsenaariumi järgi toimub pikaajaline elektrikatkestus, eesmärk on tagada teenusete püsimine. ETKA-del on võimalus kaasata ETO-sid.

Ettepanekud ja kommentaarid:

- Kui asutustel on olulisi teemasid mida on tarvis viia kõigi KOV-deni, saab selleks kasutada RKK ühisistungit, mis leiab aset kord aastas;
- Läbi RKK tekib KOV-idel laiem olukorrateadlikkus kriisis;
- Kriisis käivitatakse RKK olukorras, kus juhtiva asutuse ja KOV infovahetus ei ole piisav.

SiM ootus on, et poliitika kujundamise tasandile vajalik info ja probleemkohad jõuavad nõukogusse PäA kaudu.

OTSUSTATI:

Informatsioon võetud teadmiseks.

4. Elanikele olulise informatsiooni avalikustamine enne kriisi ja kriisi ajal.

Ettevalmistumisel kriisideks on välja töötatud toimivad lahendused mida täna ei ole elanikele avalikustatud. Ettepanek on kaardistada milline informatsioon peab olema elanikele avalikustatud enne kriisi või kriisi ajal. Elanikkonnakaitse vaates on oluline, et inimestel oleks vastav teadmine veel enne kriisi, mis tekitab turvatunnet ja/või aitab valmistuda võimalikeks kriisideks.

Näited:

1. **Ravimite kättesaadavus.** Inimesed, kes vajavad igapäevaselt ravimeid ning pole jõudnud neid mingil põhjusel varuda, siis kuhu nad peavad ravimite saamiseks pöörduma? Milline on pikem plaan ravimite osas, mida inimene peaks teadma?
2. **Kriisipoodide** toimimise põhimõtted ja asukohad;
3. **Avariitanklate** toimimise põhimõtted; - EVK lehel on olemas info avariitanklate kohta, koos asukohtadega, mis on mõeldud elanikele. Kas on koguse piir ja tuleks see avaldada?
4. **Sideteenuse toimepidevus** (nt kui inimene ise elab Hiiumaal, aga sugulased Narvas ning soovib lähedaste kohta infot saada või nendega ühendust võtta- kui kiirelt taastub katkenud sideteenus, millega arvestada?);
5. **Kerksuskeskuste asukohtade avalikustamine** (vajalik enne kriisi, osad KOV-id ei avalikusta julgeoleku kaalutlustel. Kas tuleks siiski turvalisuse kaalutlusel?)
6. **Sularaha ringlus kriisis** (kas inimestel peab olema sularaha või ei pea? Kas automaadid töötavad; jms);
7. Kuidas **pensionite ja toetuste maksmine** käib kui see ei toimi enam automaatselt;
8. Joogivee avalikud punktid;
9. Lastehoid ja turvakodu;

10. Ühistranspordi toimine jne.

Küsimused ja kommentaarid:

- Mõelda läbi millised on need kanalid, mille kaudu seda informatsiooni jagatakse;
- Järgmisel istungil tutvustada UA kogemusi ja õppetunde.

OTSUSTATI:

Täiendada nimekirja. Võrrelda www.olevalmis.ee lehel kuvatava informatsiooniga. Palume edastada sisendid 2.06. Järgmisel istungil otsustamisel, milline informatsioon peab olema avalikustatud enne kriisi.

4. Järgnesid inforingi teemad

- Liikmete ootused EKK valdkonnale ja SIM-ile koordineerija ja kavandajana – istungitel käsitletakse konkreetseid ühiseid fookusteemasid.
- Elanikkonnakaitse reserv – moodustatud töögrupp lõpetab töö. Reservi kontseptsiooni tutvustus tuleb järgnevatel istungitel.

Lähtuvalt sellest, et Sotsiaalministeeriumil on elanikkonnakaitse samuti suur roll, järgmisel istungil tutvustab SoM, mis on EKK-s tänaseks tehtud ja millised on plaanid.

Järgmise istungi aeg on täpsustamisel.

Tuuli Räim

/allkirjastatud digitaalselt/

Esimees

Lisad:

1. Elanikkonnakaitse ja tegevuskava;
2. Sisekaitseakadeemia elanikkonnakaitse teadus- ja arenduskeskus (EKTAK). KOV baaskoolitus;
3. Ülevaade regionaalsete kriisikomisjonide istungitel käsitletud olulisematest elanikkonnakaitse valdkonna temadest.